

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), opgericht bij decreet van 15 december 1993, is het adviesorgaan voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschaps- en technologiebeleid. De VRWB is een uniek forum waar vooraanstaande actoren uit de academische en sociaal-economische wereld zich beraden over de algemene krachtlijnen van het te voeren wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen.

De VRWB is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd op grond van hun deskundigheid en/of betrokkenheid bij het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Zes van deze leden worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VL.I.R.), drie door respectievelijk de werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, en vier leden worden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering. Vijf hoge ambtenaren uit de Vlaamse administratie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen.

Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
North Plaza B - Koning Albert II-laan 7 (4e verd.) • 1210 Brussel
Tel. +32(0)2 553 45 20 • Fax +32(0)2 553 45 23
e-mail: vrwb@vlaanderen.be
website: www.vrwb.vlaanderen.be

nota bene

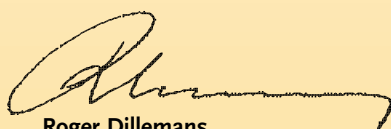
Beste lezers,

In zijn Advies 66 bij het document 'Naar een Europese onderzoeksruimte' van EU-commissaris Philippe Busquin, pleitte de VRWB voor een Europese onderzoeksnorm voor elke lidstaat. Door het bereiken van die norm zou de Europese Unie zich kunnen meten met Japan en de Verenigde Staten. De VRWB heeft het idee van een Europese onderzoeksnorm ook aangekaart bij EU-commissaris Busquin. En tot onze grote vreugde stellen we vast dat op de Europese Raad van Barcelona (15-16 maart 2002) de regeringsleiders zijn ingegaan op het voorstel van de Europese Commissie om een dergelijke norm naar voor te schuiven. Ze hebben ermee ingestemd dat de algemene uitgaven voor O&O en innovatie in de Unie verhoogd worden met het doel 3% van het BBP voor 2010 te benaderen. Twee derden van deze nieuwe investering moet afkomstig zijn uit de particuliere sector.

De VRWB beveelt de Vlaamse minister-president aan (Commentaar 10) om deze norm op te nemen in zijn '21 doelstellingen voor de 21ste eeuw' in het kader van het Pact van Vilvoorde. De doelstelling over lerend Vlaanderen kan aangevuld worden met deze onderzoeksnorm. Een lerende samenleving is immers geschoeid op een permanente nieuwe kennisverwerving en -ontwikkeling, gedragen door wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie over een breed spectrum van disciplines.

De VRWB speelt inderdaad kort op de bal. Ook de onderzoeksopdracht 'Octrooieerbaarheid van biotechnologische uitvindingen: Vrije en geïnformeerde toestemming (Informed Consent)' is daarvan een goede illustratie. Op vraag van het Vlaams Parlement naar aanleiding van de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de wettelijke bescherming van biotechnologische uitvindingen, stelde de VRWB in zijn Advies 60 dat dit een zeer complexe en belangrijke aangelegenheid is. De Raad achtte daarom bijkomend studiewerk ten zeerste aangewezen. In het bijzonder het inpassen van 'informed consent' in de octrooiwetgeving was onvoldoende juridisch onderbouwd en zou daardoor later kunnen leiden tot complicaties. Het onderzoek is inmiddels afgerond. Het eindrapport is een indrukwekkend werkstuk geworden en zal gepubliceerd worden in de VRWB-studiereeks. Voor dit Nota Bene-nummer interviewde Jan Van Pelt hierover promotor prof. Geertrui Van Overwalle en onderzoeker Pierre Saelen.

Tenslotte wil ik uw aandacht vestigen op ons Colloquium van 6 mei 2002 onder het motto: 'Wetenschappers: Luxe of noodzaak?' In de voorbije jaren hebben wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie in Vlaanderen een belangrijke impuls gekregen. Een groeiend aantal jonge vorsers stroomde in en kon onderzoekservaring opdoen. Dit zal ongetwijfeld leiden tot een toename van hoogopgeleide onderzoekers op de brede arbeidsmarkt. Wat is de toegevoegde waarde van hun onderzoekservaring? Het colloquium stelt deze vraag centraal. Er zullen resultaten van onderzoeken worden voorgesteld en getuigenissen gebracht uit de brede beroepswereld. Het is een vraag die velen aanbelangt, zowel de onderzoekers zelf, als de opleiders, de werkgevers en de beleidsverantwoordelijken.

Roger Dillemans
Voorzitter

A P R I L 2 0 0 2

Biotechno-octrooien en een kwaliteitslabel voor 'informed consent'	2 - 3
Adviezen	4 - 5
VRWB colloquium 2002	6
Actueel	7

nota bene (bw. van modaliteit)

[Lat.(let goed op!], bijwoord van modaliteit bestaande uit de imperatief van het Latijnse werkwoord 'notare' (kenbaar maken, in zijn geest prenten, onthouden) en het bijwoord 'bene' wat 'goed' betekent. 'Prent dit dus goed in je hoofd, onthou het goed.'

BIOTECHOOCTROOIEN EN EEN KWALITEITSLABEL VOOR 'INFORMED CONSENT'

De biotechnologie gaat met rasse schreden vooruit.

Elke dag wordt melding gemaakt van een of andere doorbraak. De laatste jaren is heel wat te doen geweest om biotechnologische uitvindingen op basis van menselijk materiaal en om het beschermen van dergelijke uitvindingen ten voordele van de uitvinder. Dat doet vragen rijzen. Wat zijn de rechten van de donor en de uitvinder? Heeft een farmaceutisch bedrijf het recht om organisch materiaal zomaar te gebruiken om lucratieve contracten af te sluiten? Hoe wordt misbruik gesanctioneerd? Naar aanleiding van de biotechnologierichtlijn van het Europees Parlement en de Raad was de VRWB van oordeel dat het recht van een donor op vrije en geïnformeerde toestemming in een octrooicontext diepgaand diende te worden onderzocht. Het studierapport 'Octrooieerbaarheid van biotechnologische uitvindingen: vrije en geïnformeerde toestemming (informed consent)' is een uniek juridisch onderzoeksdocument geworden dat ongetwijfeld zijn weg zal vinden in de internationale wetenschappelijke literatuur. Een gesprek met promotor prof. dr. Geertrui Van Overwalle en auteur Pierre Saelen van het Centrum voor Intellectuele Rechten van de K.U.Leuven.

INFORMED CONSENT

Het juridische begrip 'informed consent' ontstond aan het begin van de 20ste eeuw in de Verenigde Staten, toen meer en meer mensen naar de rechter stapten omdat hun arts met hen iets gedaan had waarvan ze vooraf niets wisten en waarvoor ze dus ook geen toestemming hadden gegeven. Na de Tweede Wereldoorlog geraakte het debat in een stroomversnelling. Van dan af mocht onderzoek op proefpersonen nog alleen wanneer ze daarvoor hun 'informed consent', hun vrije en geïnformeerde toestemming, hadden gegeven. En vandaag is de situatie zover geëvolueerd dat de Biomedische Conventie een 'informed consent' eist voor elk gebruik van menselijk lichaamsmateriaal in een biomedische context. Staten die dit verdrag officieel bekrachtigen, zijn verplicht dit 'informed consent'-beginsel via hun nationale wetgeving te beschermen. België is een van de landen die dit verdrag nog steeds niet ondertekend hebben.

OCTROOIWETGEVING

De Europese biotechnologierichtlijn van 1998 erkent het 'informed consent'-beginsel. De richtlijn stelt dat voor de octrooiaanvraag van een uitvinding op basis van menselijk materiaal, de donor zijn vrije en geïnformeerde toestemming moet geven. Merkwaardig is dat de EU-richtlijn geen sancties voorziet als deze bepaling niet wordt nageleefd. Bovendien is de bepaling slechts opgenomen als een overweging bij de EU-richtlijn. En dat wil zeggen dat EU-lidstaten niet verplicht zijn om ze in hun nationale wetgeving op te nemen. Betekent dit dat wat de wet niet verbiedt, toch toegelaten is?

Saelen: 'Strikt juridisch lijkt dit op het eerste gezicht wel zo. Maar zo eenvoudig ligt dat niet. In de Westerse wereld eist zowel de maatschappelijke dynamiek als de ethische reflectie dat er voor elk gebruik van menselijk lichaamsmateriaal 'informed consents' voorgelegd worden. Het zou dus niet erg logisch zijn indien het octrooirecht deze eis niet met sancties zou afdwingen. De Belgische wetgever wil daar werk van maken en stelt in zijn voorontwerp van wet dan ook voor om de bestaande Belgische wet van 1984 op de octrooien in die zin te wijzigen en de overweging van de EU-richtlijn erin op te nemen als een volwaardig wetsartikel. Dit voorontwerp stelt dat de commerciële toepassing van een uitvinding in strijd is met de openbare orde en de goede zeden, als ze tot stand kwam in omstandigheden die indruisen tegen de openbare orde en de goede zeden, bijvoorbeeld een uitvinding op basis van menselijke afnamen zonder de toestemming van de donor. De grote vraag daarbij is of onze nationale wetgever dat wel kan en mag doen.'

VERZOENING VAN NORMEN

Daar waar het begrip 'informed consent' vrij recent uit Amerika overgewaaid is, gaan de begrippen 'openbare orde' en 'goede zeden' terug tot de Franse Revolutie. Ondanks deze verschillende achtergronden dienen deze drie begrippen tot bescherming van de autonomie van het individu, een beginsel dat voor onze Westerse maatschappij zo cruciaal is. Ook het octrooirecht hangt nauw samen met dit autonomie-beginsel, want een octrooi is bedoeld om de autonomie van de uitvinder te beschermen. Een octrooi verbiedt immers aan anderen om de geoctrooierde uitvinding toe te passen.

'Het is dus belangrijk deze drie verschillende manieren waarop het autonomie-beginsel in onze samenleving vorm krijgt, met elkaar te verzoenen en tegelijk hun eigenheid te garanderen. Dat is precies de opzet van dit onderzoeksrapport. Ons rapport is uniek, precies omdat er voor het eerst een goed onderbouwde poging ondernomen wordt om tussen de begrippen 'informed consent' en 'openbare orde en goede zeden' een brug te slaan. Het autonomie-beginsel is hierbij het bindmiddel en vormt de rode draad doorheen het hele rapport', zegt Saelen.

BESCHERMING VAN DE INDIVIDUELE AUTONOMIE

'Informed consent' is erop gericht om de fundamentele vrijheid en autonomie van de patiënt of de donor zo optimaal mogelijk te doen respecteren. Vrijheid van het individu is nu eenmaal een fundamentele waarde binnen de Westerse democratieën en verdient dan ook de nodige bescherming. In die zin beperkt de 'informed consent'-vereiste dan ook de macht van de biomedische sector.

Saelen: 'Maar anderzijds heeft de biomedische sector, net zoals elke andere sector, ook behoefte aan een systeem waardoor ze haar uitvindingen tegen namaak kan beschermen. Bedrijven starten geen onderzoeksprojecten als ze vooraf niet zeker zijn van bescherming door een octrooi. Juist daarom heeft Europa de biotechnologierichtlijn uitgevaardigd. De richtlijn geeft met name aan wat nu in de context van de biotechnologie door octrooien kan worden beschermd en wat niet. Hierdoor weet de sector grotendeels waarvoor ze octrooibeschermt kan bekomen'.

'Het probleem is dat de Belgische wetgever voorlopig als enige EU-lidstaat toch overweegt om een uitvinding die niet voldoet aan de 'informed consent'-vereiste, geen octrooibeschermt te geven, omdat dit volgens hem in strijd zou zijn met de openbare orde of de goede zeden. Mocht België dit als enige EU-lidstaat toch doen, dan zou het de harmonisatie

die de richtlijn beoogt, tenietdoen. De ironie van de zaak is nu zo dat de Belgische wetgever dit gewoon niet kan doen, onder meer omdat hij dan aan de begrippen 'openbare orde en goede zeden' een andere juridische betekenis zou geven dan in de rest van ons recht', zegt Saelen, 'en dat is een van de knelpunten waar ons onderzoek de vinger op legt'.

INTERNATIONAAL KWALITEITSLABEL

Maar met deze vaststelling eindigt dit rapport niet in mineur. Volgens Saelen heeft de onderzoeksgemeenschap naast de huidige en juridische benadering, ook nood aan een mechanisme om de 'informed consent'-vereiste bij het biomedisch gebruik van menselijk materiaal te doen naleven. Het komt er immers op aan het publieke vertrouwen te behouden. En dat gaat nu eenmaal samen met de bereidheid van de wetgever om biomedische uitvindingen ook in de toekomst door middel van octrooien te blijven beschermen.

Daarom lanceren Van Overwalle en Saelen aan het einde van het rapport het idee van een internationaal kwaliteitslabel. Van Overwalle: 'De biomedische sector zou op eigen initiatief 'informed consents' kunnen nastreven, waarbij duidelijk gepeild wordt naar de instemming van de donor met de octrooiering van uitvindingen, die het resultaat zijn van het gebruik van zijn lichaamsmateriaal. De bedoeling is te komen tot een vrijwillige zelfregulering, waarbij een internationaal 'informed consent'-kwaliteitslabel wordt ingevoerd door de biomedische sector, in nauw overleg met de patiëntenorganisaties'.

Van Overwalle onderstreept dat het voorstel geen kant-en-klare oplossing biedt: 'De praktijk zal uiteindelijk wel uitwijzen wat nu precies wenselijk en haalbaar is. Wij denken dat een kleinschalig begin met enkele proefprojecten daartoe de beste weg is. Het initiatief ligt nu bij de biomedische sector en de patiëntenorganisaties'.

Jan Van Pelt
16 maart 2002

nota bene

ADVIEZEN

ONDERSTEUNING INTERFACE ACTIVITEITEN WORDT STRUCTUREEL

ADVIES 76 VAN 13 DECEMBER 2001

Vlaams minister Dirk Van Mechelen vroeg de VRWB om advies bij het voorontwerp van besluit voor de ondersteuning van interfaceactiviteiten van de Vlaamse universiteiten. Via dit interfacebesluit wil de Vlaamse regering op een meer structurele manier de kennis en expertise van de Vlaamse universiteiten optimaal benutten voor de Vlaamse economie en tegelijk binnen de universiteiten een cultuur in het leven roepen om excellentie in onderwijs en onderzoek, waar nuttig en mogelijk, te koppelen aan innovatief ondernemerschap.

Hoewel de VRWB het budget van € 1,289 miljoen voor het academiejaar 2001-2002 eerder als een hefboomkrediet beschouwt om de kwaliteit van de werking van de gezamenlijke interfacediensten te bevorderen, is de Raad toch gelukkig met het structurele karakter van het besluit. Het universitair valorisatiebeleid heeft nood aan continuïteit en een lange termijnvisie, wil het effect sorteren.

Voor de Raad is het dan ook aangewezen om zich binnen het voorgestelde, maar budgettair beperkte vijfjaarlijkse beleidsplan te concentreren op speerpuntacties. De Raad vindt ook dat de evaluatie na vijf jaar niet te omslachtig mag zijn en dat bepaalde evaluatiecriteria (zoals prestaties van spin-offs, samenwerking met hogescholen en indicatoren voor nuttige octrooiaanvragen) wat beter konden gedefinieerd worden.

Voor de verdeling van het huidige beperkte budget wordt bij voorkeur een niet te ingewikkelde sleutel gehanteerd. Bij de gewenste verhoging van het budget op langere termijn, stelt de VRWB dat moet uitgekeken worden naar een andere dan de toekomstige BOF-verdeelsleutel. Voorts pleit de Raad voor een veeleer faciliterende rol van het IWT.

KLEURRIJK VLAANDEREN ZONDER O&O?

COMMENTAAR 10 VAN 24 JANUARI 2002

Toen op 22 november 2001 Kleurrijk Vlaanderen 21 doelstellingen voor de 21ste eeuw¹ toebedeeld kreeg, drukte de VRWB, in een brief aan minister-president Patrick Dewael, zijn verbazing uit over het feit dat in die nota Onderzoek en Ontwikkeling (O&O) niet expliciet worden vermeld en stelde zelf voor een specifieke O&O-doelstelling uit te tekenen. Dewael reageerde positief.

Met name de eerste doelstelling van de 21-punten-nota richt zich op de lerende samenleving en daar past volgens de VRWB ook O&O in. De Raad stelt voor om die doelstelling uit te breiden met de volgende paragraaf:

'Een lerende samenleving is geschoeid op een permanente nieuwe kennisverwerving en -ontwikkeling, gedragen

door wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie over een breed spectrum van disciplines. De Vlaamse overheid bereikt in 2010 de vooropgestelde Europese norm voor onderzoek (voorstel van de Europese Raad in Barcelona, maart 2002) en besteedt 1% van het BBPR aan O&O. Tegelijk zijn de privé-investeringen voor O&O gestegen tot 2% van het BBPR, mede door het actieve aanmoedigingsbeleid van de Vlaamse overheid ten aanzien van de ondernemingen. Vlaanderen zal in 2010 tevens behoren tot de top drie van de groeiers inzake O&O-intensiteit (privé en publiek) in Europa.'

De minister-president heeft kennis genomen van dit VRWB-voorstel. Wij kijken uit naar de verdere opvolging ervan.

¹ Het betreft de nota 'Kleurrijk Vlaanderen – 21 doelstellingen voor de 21ste eeuw'.

BELEIDSBRIEF 2001-2002, OP HET GOEDE SPOOR

ADVIES 77 VAN 13 DECEMBER 2001 EN ADVIES 77BIS VAN 24 JANUARI 2002

Eind 2001 formuleerde de VRWB een uitgebreid advies bij de beleidsbrief 'Wetenschaps- en Technologisch Innovatiebeleid 2001-2002'. Aanvullend sprak de VRWB in zijn eerste vergadering van 2002 zich nog duidelijker uit over 9 hoofdlijnen.

1. De huidige budgettaire inhaaloperatie moet aangehouden en versterkt worden tot Vlaanderen het niveau van zijn belangrijkste handelspartners haalt inzake publieke O&O-investeringen.
2. De VRWB stelt vast dat de budgetverhoging voor wetenschap en technologische innovatie gaat naar de bestaande kanalen (BOF, werkingsuitkeringen, IWT, GBOU en Steunpunten).
3. Alleen het FWO krijgt geen extra middelen. De Raad waarschuwt voor onevenwicht tussen FWO en BOF.
4. In het kader van de verdeling van de budgetverhoging van € 50 miljoen wijst de Raad erop dat het strategisch en beleidsgericht onderzoek en het onderzoek met economische finaliteit relatief beter bedeed zijn dan het grensverleggend onderzoek op initiatief van de vorser binnen de universiteit.
5. Volgens de Raad zullen de humane wetenschappen in verhouding minder extra middelen krijgen, vermits deze relatief sterk zijn aangewezen op het FWO.
6. De Raad pleit voor een veralgemeende 'overhead'-regeling voor contractuele onderzoeksprojecten aan de universiteiten in opdracht van derden. Een verhoogde 'overhead' moet worden gefinancierd met extra middelen en mag niet ten koste zijn van de budgetten voor onderzoeksprojecten.
7. Het verruimde O&O-besluit, het VIS-besluit en het nieuwe KMO-programma zorgen voor een stijging van de vastleggingsmachtigingen voor onderzoek met economische finaliteit.
8. De Raad onderstreept dat initiatieven voor netwerking een natuurlijk *bottom-up* proces moeten zijn tussen partners met gemeenschappelijke doelstellingen. Deze kunnen financiële steun krijgen in het kader van het VIS-besluit.
9. De Raad oordeelt dat internationale samenwerking in de beleidsbrief weliswaar goed aan bod komt, maar dat de concretisering erg vaag blijft.

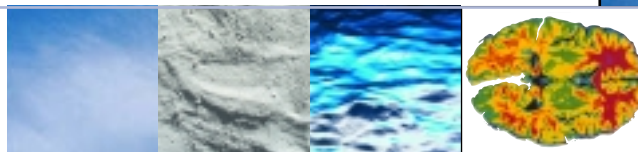
WETENSCHAPPERS : LUXE OF NOODZAAK ?

De voorbije jaren hebben wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie in Vlaanderen een belangrijke impuls gekregen. Deze dynamiek bracht een betekenisvolle stijging van het onderzoekerbestand met zich mee en zal ook voor de toekomst onvermijdelijk gevolgen hebben. Het groeiend aantal instromende jonge vorsers die onderzoekservaring opdoen, en al dan niet doctoreren, zal ongetwijfeld leiden tot een toename van hoogopgeleide onderzoekers op de arbeidsmarkt.

Voor onderzoekers liggen in principe verschillende wegen open. Traditioneel was het doctoraat gericht op een academische loopbaan. Vandaag behoort het wetenschappelijk onderzoek in een onderzoeksinstituut of een industriële onderzoeksafdeling meer en meer tot de mogelijkheden. Gepromoveerden komen ook steeds vaker terecht in kaderfuncties in de industrie, de overheid of de dienstensector.

Wegens een gebrek aan systematische gegevens over de sectoren en beroepsprofielen waarin deze onderzoekers terecht komen, lanceerde de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid de onderzoeksopdracht 'Perspectieven uitgestroomde wetenschappers op de arbeidsmarkt'. Dit onderzoek is complementair aan het onderzoeksproject 'Doctoreren van onderzoekers aan Vlaamse universiteiten' dat zich vooral richt op het doctoreren zelf en de doorstroom binnen de universiteit.

De bredere loopbaanperspectieven van vandaag hebben een weerslag op de opleiding en vorming van de doctorandi. Onderzoekers vervolmaken zich niet alleen op wetenschappelijk vlak, maar zullen zich ook belangrijke vaardigheden eigen moeten maken die in de brede arbeidsmarkt een toegevoegde waarde kunnen betekenen. Of en hoe de

VRWB COLLOQUIUM 2002

opleiding van de onderzoekers/doctorandi hier op inspeelt, gaat de VRWB na in de lopende onderzoeksopdracht 'Doctoraatsopleidingen aan de Vlaamse universiteiten'. Hierin wordt onder meer de inhoud van de doctoraatsopleidingen aan de Vlaamse universiteiten onder de loep genomen en gesitueerd in internationale context.

Zijn wetenschappers een luxe of een noodzaak? De VRWB vond de tijd rijp om die vraag te stellen en plaatste ze meteen op de affiche van het komende colloquium.

Dat creativiteit en analytische ingesteldheid wezenlijke eigenschappen van elke onderzoeker behoren te zijn, staat als een paal boven water. Scherpe kritische zin is een gezonde en essentiële steunpilaar voor elke wetenschapsbeoefening. Vormen de vaardigheden die onderzoekers in hun wetenschappelijke loopbaan verwerven een belangrijke meerwaarde in het bedrijfsleven, social-profitorganisaties, en overheidsadministraties? Moet de wetenschapper in de maatschappij een kritische rol spelen? Hoe essentieel zijn wetenschappers voor de totstandkoming van de Europese onderzoeksruimte?

In de eerste sessie van het VRWB-colloquium 2002 worden de resultaten van de onderzoeksprojecten toegelicht. In de tweede sessie krijgen vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en de overheid het woord. Wellicht zullen hun getuigenissen hier meer klaarheid brengen.

PRAKTISCHE GEGEVENS :

Plaats

Hendrik Consciencegebouw
Auditorium Hadewych
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

Inschrijving

Inschrijven kan vóór 29 april 2002
ofwel via antwoordkaart
ofwel via e-mail: vrwb@vlaanderen.be

Inlichtingen

website: www.vrwb.vlaanderen.be

Voor extra informatie kunt u terecht bij:

Kristien Vercoutere
Coördinator colloquium
Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
North Plaza B
Koning Albert II-laan 7, 4^e verd.
1210 Brussel
tel: +32-2-553 45 20
fax: +32-2-553 45 23
e-mail: vrwb@vlaanderen.be

MAANDAG 6 MEI 2002

DOCTOREREN IN VLAANDEREN

De vorming van onderzoekers en hun verdere loopbaanmogelijkheden vormen een permanent aandachtspunt van de VRWB. Recent werd het onderzoeksrapport 'Doctoreren in Vlaanderen' gepubliceerd. Zelf lanceerde de VRWB twee complementaire onderzoeksopdrachten, het inmiddels afgeronde 'Perspectieven van uitgestroomde wetenschappers op de arbeidsmarkt' en het nog lopende 'Doctoraatsopleiding aan de Vlaamse universiteiten'. Ook aan de VUB werd een onderzoek uitgevoerd naar verschillende aspecten van doctoreren. De VRWB acht het nuttig om de resultaten van deze vier onderzoeken naast elkaar te leggen, en zijn beleidsaanbevelingen op dit totaalbeeld te baseren. Momenteel worden de diverse beleidsopties en -suggesties uit voormelde studies uitvoerig besproken in de Raad en zijn commissies Wetenschapsbeleid en Technologiebeleid.

ONDERZOEKSGEORIËNTEERDE MASTERSOPLEIDING

De invoering van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs in Vlaanderen, zal een belangrijke impact hebben op de organisatie van het wetenschappelijk onderzoek en de opleiding van onderzoekers. De VRWB heeft er bij de minister van Onderwijs op aangedrongen in de nieuwe structuur een opleidingstraject in te richten dat onderzoeksgeoriënteerd is. Een maatschappelijk georiënteerde mastersopleiding geeft uitzicht op uiteenlopende maatschappelijke functies waarvoor een wetenschappelijke opleiding nodig is. Een onderzoeksgeoriënteerde mastersopleiding daarentegen is gericht op het verwerven van kennis en vaardigheden voor het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en bereidt voor op een opleiding tot wetenschappelijk onderzoeker. In welk model deze onderzoeksgeoriënteerde mastersopleiding nu past, is volgens de VRWB afhankelijk van een domeinspecifieke benchmarking met de andere Europese landen.

HET GROTE BEGROTINGSADVIES WETENSCHAPSBELEID 2002

In de commissie Begroting en Financiën wordt intens gewerkt aan het grote begrotingsadvies wetenschapsbeleid, dat niet alleen het geheel van de Vlaamse kredieten wetenschapsbeleid analyseert, maar ook de federale kredieten voor wetenschappelijk onderzoek er bij betreft. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar de positionering van de Vlaamse onderzoeksinspanningen in een internationale context, alsook naar de reële evolutie van de O&O-kredieten aan de hand van de in opdracht van de VRWB ontwikkelde O&O-deflatoren.

DRIE NIEUWE ONDERZOEKSOPDRACHTEN OP STAPEL

Bij de VRWB liggen momenteel drie nieuwe onderzoeksprojecten klaar voor uitvoering binnen korte termijn. Het project 'Vlaams wetenschappelijk onderzoek en *Science Sharing*' zou moeten leiden tot beleidsvoorstellen voor het stimuleren en het selectief bevorderen van Vlaamse onderzoeksprojecten. Het betreft onderzoeksprojecten die niet enkel zijn afgestemd op de eigen sterke punten en relevantie voor Vlaanderen, maar ook gericht zijn op wat belangrijk is op wereldschaal en in het bijzonder voor de ontwikkelingslanden.

Het tweede project is een vervolg op het onderzoeksproject 'Doctoreren aan Vlaamse universiteiten'. Dit project werd uitgevoerd in het kader van het Programma Beleidsgericht Onderzoek, maar bleef beperkt tot de K.U.Leuven en de RUG. Bij de vervolgstudie zullen alle universiteiten die dit wensen, worden betrokken.

Het derde onderzoek is opgevat als een technologische verkenningsstudie voor twee van de drie belangrijkste industriële sectoren in Vlaanderen, de chemie en de voeding. Voor de derde sector – de Agoria-sector – werd al een soortgelijk onderzoek uitgevoerd in opdracht van Agoria Vlaanderen.

RONDETAFLCONFERENTIE VAN DE 4 BELGISCHE RADEN VOOR WETENSCHAPSBELEID OP 19 MAART 2002

De Federale Raad voor Wetenschapsbeleid, de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, de Conseil de la Politique Scientifique de la Région Wallonne, en de Raad voor Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest organiseerden op 19 maart 2002 een rondetafelconferentie.

De doelstelling van de conferentie was een aanzet te geven tot het vergroten van de beleidsvoorbereidende capaciteit in België op de verschillende beleidsniveau's, met het oog op de nieuwe Europese initiatieven voor een Europese Onderzoeksruimte. Drie sessies werden gewijd aan de nieuwe instrumenten van het 6de Europese Kaderprogramma: 'excellentienetwerken', 'geïntegreerde projecten' en 'infrastructuren en onderzoeksprogramma's'.

BEZOEK VAN VRWB-DELEGATIE AAN DE VITO OP 14 FEBRUARI 2002

Op uitnodiging van de heer Dirk Fransaer, afgevaardigd-bestuurder, bezocht op 14 februari 2002 een delegatie van de VRWB de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), en maakte er kennis met vier van de acht expertisecentra (Materiaaltechnologie, Procesttechnologie, Milieutechnologie en Teledetectie en Atmosferische Processen).